

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог заступника Министра унутрашњих дела, Министра правде, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Војислав Ј. Петровић, полицијски писар прве класе начелства округа пиротског, по својој молби, а на основу § 69. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му припада према годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5. априла 1908. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог заступника Министра унутрашњих дела, Министра правде, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Ђорђе Б. Церовић, полицијски писар друге класе среза пољаничког, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5. априла 1908. г. у Београду.

РАСПИС

Свима полицијским властима

Разнолико тумачење § 414. зак. о поступку судском у грађанским парницама од стране појединих полицијских власти и општинских судова, и честе жалбе и протести појединих дужника о томе, што се од пута задржавају, принудило ме је да писмом мојим, од 23. децембра 1907. год. ПБр. 23345, преко Господина Министра правде замолим, да општа седница Касаационог Суда даде своје мишљење о тумачењу прописа § 414. поменутог закона о томе:

Да ли може полицијска или царинска или општинска власт, на захтев пове-

риоца, који је дао потребно јемство, задржати од пута дужника, и у оном случају кад поверилац осим његове просте изјаве нема никаквих исправа или докумената о томе, да му лице, чије задржавање од пута тражи, одиста што дугује.

Господин Министар правде писмом својим од 28. марта 1908. год. Бр. 2444 доставио ми је решење Касаационог Суда од 4. фебруара 1908. год., донесено по овом питању, које гласи:

„Да полицијска или царинска или општинска власт може, на захтев повериоца, који је дао потребно јемство, а на основу § 414. грађ. суд. пост. задржати дужника од пута, само кад поверилац поред датог јемства поднесе уз тражење или потпуно или бар вероватне доказе о томе да му лице чије задржавање од пута тражи одиста што дугује или од њега има што потраживати, и да поменуте власти на прост захтев повериоца, који је дао потребно јемство, по без икаквих доказа о потраживању, не могу задржати дужника од пута“.

„Ово своје мишљење Касаациони Суд оснива на овим разлозима: Наређење § 414. грађ. суд. пост. долази у главу XIV у којој се говори о средствима обезбеђења; ну, у § 376. као средства обезбеђења означена су: прибелешка, забрана и притвор дужника. Ова средства обезбеђења могу се издејствовати само тада ако се за доказ тражбине поднесе пуноважна исправа — §§ 377, 393, 398—411. реч. пост.“

„Задржање дужника долази у одељак који говори о притвору дужника и док се за притвор дужника поред осталог изрично тражи и пуноважна исправа о тражбини, дотле у § 414. пост. који говори о задржању дужника „само“ од пута, о томе нема помена, већ се као услов ставља да поверитељ мора дати јемство, те према овоме могло би се узети да за задржање путника од пута није нужно ништа више од датог јемства“.

„Међутим, кад се погледа на речи којима се законодавац послужио у § 414. „на захтевање поверитеља . . . суд може дужника . . .“ налази да је законода-

вац и овде узимао да морају постојати правни односи, али никада се не може узети, да потражилац задржања путника од пута мора имати и пуноважну исправу, јер би то морало бити нарочито назначено као код осталих горе поменутих средстава обезбеђења“.

„У прилог оваквом схватању иде и тај разлог, што се прибелешком и забраном тражбина повериочева осигурава имањем дужниковим, и задржавањем његовим од пута само се даје прилика поверитељу да код суда расправи свој однос са дужником“.

„Према овоме нужно је да потражилац задржања путника с пута мора бар вероватно осведочити да има неко потраживање, јер и ако ово задржавање није строго узев средство обезбеђења, ипак се њим, нарочито кад је потраживање без икаквих доказа, само са датим јемством, јако напада на личну слободу, што би било штетно по јавну сигурност и што се никако не може претпоставити да је била намера законодавчева“.

„Оваквом схватању иде у прилог и наређење § 422. гр. пост. у коме се говори о обустави као једном средству обезбеђења особене врсте, па се и ту за опасност, да ће ствар пронасти, тражи да је иста вероватно доказана“.

„Најзад Касаациони Суд помиње, да је вероватно доказивање истакао на судрот потпуном, сем разлога горе изнесених и с тога што повериочево тражење има да цени не само полицијска власт већ и цариници, а они по својој спреми не би могли увек да оцене је ли доказ потпуно или не“.

Саопштавајући полицијским властима ово мишљење опште седнице Касаационог Суда, препоручујем им, да у будуће по истом тачно поступају.

ПБр. 6301.

1. априла 1908. год.

у Београду.

Заступник
Министра унутрашњих дела,
Министар правде,

М. Трифковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Сваком другом признању, које није учињено ни пред иследном влашћу ни на главном претресу, не може се придати доказна вредност. Према томе, ни признање које је учињено пред општинским судом, не сматра се за судско, већ за вансудско признање, јер се општински суд код злочина и престапа јавља по § 20 крив. пост. само као помоћни орган иследников, а не и као иследна власт. Ово вреди само кад је у питању какав злочин или преступ. Ако је у питању, међутим, какав иступ, за који је општински суд по § 4 а полицијске уредбе и иследна и судска власт, онда ће, разуме се, вредети и признање, које је пред њим учињено.

Из овога се као правило има поставити, да се само судско признање може узети за потпун доказ а не и вансудско. Основ, зашто се вансудском признању не даје потпуна доказна снага, лежи у томе, што је оно често продукт лакомилености, у којој човек не увиђа у довољној мери значај својих речи, или што је резултат неразвишљања или хвалисања, н. пр. кад су у питању какви љубавни односи. С друге стране, код вансудског признања онај који пред приватним лицима признаје не види последице признања које га могу постићи, као што је то случај код судског признања. Стога и наш законик није вансудском признању дао потпуну доказну вредност, већ га узима само као *полудоказ* или *ближи основ подозрења* (§ 123 т. 1). Да вансудско признање буде и полудоказ, потребно је да се претходно утврди његова истинитост. То се обично чини испитивањем лица, пред којима је признање учињено. При оцени вансудског признања, ваља нарочито узети у обзир побуде са којих је учињено као и то, да ли је учињено озбиљно или у шали.

5. Да се признање *подудара са дејствително постојећим ислеђеним околностима казнимог дела* (т. 6 § 225).

Овај захтев најбоље показује, да свако признање није увек довољно да се на основу њега може доказати истинитост какве чињенице. Само је истинито признање потпун доказ за оно што је признато, а да ли је једно признање истинито или не, има се нарочито утврдити у поступку. Истинитост признања, према овом захтеву, утврђује се ислеђеним околностима кривичног дела, т. ј. морају се неке од околности кривичног дела које признање у себи садржи, доказати још и на који други начин, а не признањем, па ако се признање са тако утврђеним околностима слаже, онда се сматра да је то признање истинито и да може бити потпун доказ, н. пр. оптужени признаје убиство извршено ножем и наводи колико је удараца дао и на којим местима, па се увиђајем и вештачким прегледом леша утврди исти број повреда и на реченим местима. Ово слагање признања с осталим доказаним околностима најбољи је пробни камен за истинитост признања, као што вели *Рулф* (Commentar II 73), јер је оно гаранција да је оптужени те околности опазно приликом вршења кривичног дела.

Не тражи се за важност признања, да се оно у *свему* слаже с ислеђеним и доказаним околностима. Само са *главним* и *важним* околностима мора се признање слагати. Које су главне или важне околности, не може се унапред одредити, већ то зависи од конкретног случаја. Тако н. пр. ако је у питању убиство, и вештачењем се утврди да је оно из-

вршено убодом ножа, а оптужени признаје, да је исто извршио ватреним оружјем, то ово признање не би могло имати доказне снаге, је се у главној тачци — у начину извршења дела — не слаже с ислеђеном и доказаном околности. Међутим, кад се неслагање тиче споредних и незнатних околности, то оно признању не може одузети доказну снагу, као н. пр. кад се оно тиче боје одела које је убијени носио, или тачног времена извршења дела, или тачног броја повреда, ако их је било више и т. д.

Захтев, по коме се признање мора да слаже с ислеђеним околностима, нема се разумети тако, да све признате околности имају бити утврђене другим доказима а не признањем. Јер, ако би се и ово тражило за важност признања, онда би многи злочинци, и то најопаснији, остали некажњени, пошто је немогуће увек све оно, што је оптужени признао, доказати и на други начин. Сем тога, признање би било непотребно, кад би већ имали у рукама и друге доказе. Стога је сасвим умесно наређење у последњем одељку § 225, по коме је за доказну снагу признања довољно, ако су ислеђењем доказане *ма и неке* околности, којима се потврђује, да је признање истинито и да извршено кривично дело постоји. Узмимо н. пр. да је у питању кривично дело детоубиства. Оптужена признаје да је дете живо родила, по порођају га убила и бацила у обор свињама које су га појеле, те се стога не може ни наћи његов леш. Ако се истрагом потпуно утврди, да је оптужена била трудна, за тим да је родила, и најзад да је у обору нађена свежа човечија крв, то се има узети да су и те ислеђене околности довољне да потврде признање, и да му даду потпуну доказну снагу за постојање дела, и ако нема детињег леша.

Ако се, међутим, истрагом не може да нађе ниједан траг кривичног дела, онда само или голо признање не може да образује правни доказ (последња реченица § 225). Оваком се признању не придаје никаква доказна снага стога, што се његова истинитост ни на који начин не може да провери. Под *трагом кривичног дела* не треба разумети траг у правом смислу, већ треба разумети сваку ону околност, којом се потврђује кривично дело. Према томе, такве се околности или трагови могу наћи и код оних кривичних дела, која за собом не остављају трагове, као што су кривична дела нечињењем (омисивна кривична дела), кривична дела речима извршена и др. Узмимо н. пр. да је у питању овако убиство. А признаје да је у друштву са Б убио своју жену и ноћу је мртву однео и бацно у Саву. Ако се истрагом леш убијене не нађе, и ако се не нађе ни један сведок који би посведочио да је видео оптужене кад су леш убијене бацили у Саву, или који би чуо вику у кући у којој је убиство извршено, или ако се у кући не би нашао траг од крви, нити ма од чега другог што би упућивало на убиство, то онда ни такво признање без икаквог трага о делу не би могло имати доказне снаге, не би могло послужити као доказ о постојању дела, и оптужени се поред свог признања не би могли осудити за убиство.

6. Последњи захтев за доказну снагу признања јесте, да је оно *израз слободне воље оптуженог*. Стога законодавац у § 226 налаже да признање, које је противзаконно, обећавањем, претњом, силом или иначе недозвољеним средствима добијено, не може служити за доказ. Закон је сасвим умесно забрањено употребу свих ових средстава, јер би у противном случају постојала бојазан да је оптужени услед употребе таквих средстава учинио лажно признање. Закон није набројао сва недопуштена средства, јер је то и немогуће учинити, већ поред обећавања, претње и силе говори о другим *иначе недозвољеним средствима*. (наставиће се)

У службеном делу овога броја „Полицијског Гласника“ донели смо распис Министра унутрашњих дела од 1. априла ове год. Бр. 6301, којим је саопштена полицијским властима одлука *оште седнице Касационог Суда од 4. фебруара* исте год. Бр. 291, како се има разумети § 414. грађ. судског поступка.

Поводом овога расписа потребно је пропратити историју ове одлуке опште седнице Касационог Суда и овога тумачења.

У децембру пр. год. комесар београдске железничке полиције задржао је решењем својим од пута једног предузимача по тражењу Д. П. адвоката, због неизмирене адвокатске награде, на основу положене кауције у 20%. Путник се жалио Министарству и тада је добијено обавештење од потребног органа, да је његова радња била основана на таквом разумевању § 414. грађ. суд. пост. на основу којег је тражено ово задржање и да за то носи одговорност поверилац, који је тражио задржање јер он по § 389. грађ. суд. пост. одговара за накнаду штете путнику, ако би његови наводи били неосновани и недоказани, а власт било полицијска, царинска или општинска није дужна да цени основаност и постојање обавезе дужникове, него то има да цени надлежан суд, коме се сва акта шаљу на даљи поступак.

Како је у оваквим случајевима било и друкчијег поступања, Министар унутрашњих дела, и сам налазећи да решење и поступање полицијског комесара у конкретном случају није у духу законском, затражио је преко Министра правде, да општа седница Касационог Суда о овоме питању даде своје мишљење.

И Касациони Суд у општој својој седници 4. фебруара донео је своје решење:

Да полицијска или царинска, или општинска власт, може на захтев повериоца, који је дао потребно јемство, а на основу § 414. грађ. суд. пост. задржати дужника од пута само кад поверилац, поред датог јемства, поднесе уз тражење или потпуно или бар вероватне доказе о томе, да му лице, чије задржање од пута тражи, одиста и шта другује, или од њега има шта пограживати, а да поменути власти на прост захтев повериоца, који је дао потребно јемство, но без икаквих доказа о пограживању, не могу задржати путника од пута.

Како се из расписа виде побуде Касационог Суда за овакво тумачење, то их овде нећемо понављати. Дакле, тумачење Касационог Суда дошло је са свим природно, оно одговара духу самог закона. Законодавац је у XIV глави закона о поступку судском у грађанским парницама побројао средства обезбеђења (забрана, прибелешке и притвор дужника), § 414. долази у одељак притвор дужника. Кад се за одобрење ма кога средства обезбеђења тражи претходно постојање

доказа, обавезе дужникове — пуноважне исправе, онда се и за тражење по § 414. мора тражити ма какав доказ о постојању обавезе. Задржавање од пута није средство за обезбеђење, него је то принудно средство, да се дужник спречи да не оде гдегод, како би себе спасао обавезе, којој у то време није још рок протекао. То је та *опасност*, у којој се налази потраживање повериоцево, а коме није још рок дошао, јер је бојазан да дужник не тумарне у свет, па је поверилац лишен, у случају да је дужник остао без икакве имовине, и последњег средства обезбеђења — притвара дужника! Та је опасност предвиђена и код прибелешке и код забрана (§ § 394. и 399) и тамо се по § § 395. и 400. полаже кауција, која се по § 389. у случају да наводи повериоцеви не буду утврђени, даје дужнику као накнада штете, а она може бити и већа од новчаног јемства, како се мора узети и у случају тражења задржања од пута.

Да је задржање од пута једна превентивна мера, да се опасност отклони, доказ је то, што се она ставља у надлежност извршне полицијске односно царинске или општинске власти. Сва средства обезбеђења решава и одобрава суд, а овде поменути власти само дужника могу задржати од пута, па после уцутити предмет надлежном суду на расправу. Свакако је према овоме погрешно мишљење оних, који мисле да поменути власти не треба да воде рачуна о вероватноћи постојања тражбине, него на просто јемство, да дужника задржавају, јер је цео смисао ових побројаних наређења, да се о доказу обавезе мора водити рачуна, само не у оној мери, колико се тражи за средство обезбеђења. Према овоме и такво тражење повериоцево подлежи оцени дотичне власти, која мора добро да оцени у конкретном случају, да ли задржање од пута није напад на личну слободу, шиканирање из ма каквих разлога, које може удити и угледу саме земље. А то свакако није била намера законодавчева.

Уз ово своје мишљење Касациони је Суд учинио предлог, да § 414. гр. с. и. треба законодавним путем изменити тако: *„да се прави разлика између задржавања од пута правих путника, т. ј. оних лица, која су из других места дошла, и оних, који стално живе у томе месту, па су намерни да одиштују, с тим, да први могу бити задржани од пута за дугове тада учињене у том месту и на само дато јемство, а други тек кад тражбина буде вероватно доказана“.*

Ова измена би одиста овај законски пропис јасније одредила, а за то нема тешкоће.

Ч. А. Н.

ЛИЧНО МЕХАНСКО И ЛИЧНО КАФАНСКО ПРАВО

(СВРШЕТАК)

Ценећи подобност дотичног потражиоца за једну или другу врсту личног права, полицијска власт мора да узме у

оцену и законску разлику у погодбама, које се траже за механске и кафанске радње, па да се, и према томе, определи и увери, да ли потражилац може бити добар механџија или добар кафеџија, имајући вазда у виду да дато лично право једноме лицу важи за целу земљу, а не само за место у коме тада борави или жели да упражњава радњу (§ 18. уредбе о механама у вези § 16. уредбе о кафанама).

Кад се узме у оцену, да кафане могу постојати само у варошима и варошицама, где је ту увек и непосредни надзор државне или општинске полиције, а да механе могу постојати, не само у варошима, већ и по селима и на друмовима, на усамљеним местима, дакле даље од непосредног надзора полицијске власти, даље, да путници поверавају своје животе и своју имовину пажњи и старању механџија код којих свраћају на преноћиште или на борављење за извесно време, и да механе морају бити уређене, снабдевене и одржаване вазда тако, да могу задовољити потребе путника и гостију својих, како у погледу личне и имовне безбедности тако и у погледу угодности — а не само интересе механџија — онда је тим јасно обележена и законска дужност полицијске власти при одлукама њеним по тражењу личних механских или кафанских права.

Позвана у првом реду дужношћу, да штити личну и имовну безбедност грађана, па и путника, и да се стара о одржавању доброг и законитог реда у земљи, полицијска власт мора вазда више пажње поклањати и бити обазривија при давању личних механских права, но при давању личних кафанских права. Од будућих механџија она мора тражити увек јаче гаранције и погодбе, како у погледу моралном тако и у погледу стручне подобности и имовном, но од будућих кафеџија. Полицијска власт ни у ком случају не сме поверити животе и имања путника личностима, за које и сама нема поузданог уверења, да оне то поверење заслужују. Ова разлика у оцени полицијске власти при давању једних или других личних права долази од разлике у законским погодбама између механских и кафанских радњи, о чему полицијска власт мора да води озбиљна рачуна по дужности својој.

У прилог овога права и дужности полицијске власти, да цени подобност за механџије или за кафеџије појединих потражилаца личних права, говоре и остали прописи уредбе о механама и кафанама, по којима су и једне и друге радње, из посве оправданих разлога, стављене под јачу и непосредну контролу полицијске власти, којој је дато чак и право да може механџијама и кафеџијама и одузимати дато лична права на обављање радње, ако их два пута у две године дана осуди на казну због иступа којима се вређа морал или против наредаба, које се тичу јавног поретка (§ 22. а уредбе о механама и § § 21. и 23. уредбе о кафанама).

Напред сам казао да у закону нема ни једнога прописа, који би дозвољавао да се са личним правом за једну врсту од ових радња може обављати друга врста радње, већ се свуда говори особено и изриком о личном праву или за механске или за кафанске радње. Само на једном месту закон не чини разлике између ова два права и даје им једнаку важност, а то је у § 25. уредбе о кафанама, по коме и механције и кафеције могу тражити и добити дозволу од полицијске власти да могу од Ђурђева до Митрова дана у баштама „*крчмити пиће и кафу и давати гостима јела*“, који законски пропис баш утврђује моје мишљење изложено у овоме чланку, пошто је и овај пропис у потпуној сагласности са основним прописима о обиму и праву рада механа и кафана (§ 1. уредбе о механама и § 1. уредбе о кафанама), по којим прописима и механције и кафеције имају права на онолики обим рада, колико им даје § 25. у баштама. Толико управо и јесте све право кафеција у обиму њихова рада, док се право механција простире и ван тога обима. Сем у § 25. закон не даје нигде више једнаку важност личном праву механском и личном праву кафанском.

Сматрао сам за потребу да по овом питању изнесем своје мишљење и да тиме изазовем његову дефинитивну расправу, како би и полицијски чиновници, имајући законску дужност да воде надзор над кафанама и механама, знали одређено како имају да примењују ове законске прописе. То захтевају интереси саме полицијске службе а не мање и фискални интереси. Није никакав редак случај да лица са личним механским правом обављају кафанску радњу, и обратно. Распис од 12. јануара 1891. г. П. Н. 562. у вези са садашњим законом о таксама, учинио је у овом погледу забуну и међу полицијским чиновницима, те многи и сада држе да између обе ове врсте личних права нема никакве разлике. У том погледу отишло се још и даље, па се принцип из поменутог расписа пренео и на месна механска и кафанска права. У самом Београду један велики број зграда са месним механским правом преобраћен је у кафане: собе одређене за пријем путника и гостију издате су под кирију мештанима за станове, и само је остављен локал за крчмење пића тако, да се сада изгубио рачун о томе, које су од тих зграда механе а које кафане и, према томе, какво лично право требају да имају они, који упражњавају радњу у тим зградама подигнутим у новије време. Како се месно право за механе, више као ствар потребе за угодност путника и гостију, лакше задобија, по месно право за кафану, то се оно обично и тражи па се подигнута зграда још у почетку рада, на напред показани начин, преобрати у кафану. На тај начин је дошло до тога, да на пример у палигулском кварту од толико механа (по задобивеном месном праву) не можете наћи ни 10 намештених постеља за пријем путника — све су механе преобраћене у кафане и у овима

раде махом лица са личним кафанским правом. Поред осталог и интереси Београда, као престонице, и других вароши у земљи, као и интереси њихових посетилаца из других места захтевају, да полицијски чиновници у овим питањима буду прецизно обавештени и упућени, па да стану на пут овако grubом изигравању законских прописа на штету и грађана и државе.

На завршетку овога чланка потребно је да у прилог свога мишљења по овом питању напоменем и то, да се, и поред расписа од 12. јануара 1891. П. Н. 562, на основу кога је дато обавештење у 8. бр. „Полиц. Гласника“, предмети ове врсте и у Министарству унутрашњих дела расправљају већином у том смислу, да су лично механско и лично кафанско право два разна права и да се са једним од ових права не могу радити обе врсте радње. Примера ради наводим један предмет ове врсте, који је био на разматрању и пред Државним Саветом. Ј. К. из Љ... механише са личним кафанским правом у селу Љ... Начелник среза љубићког, пресудом од 13-10-1906. год. Н. 17.055, казнио га је за бесправно механисање — по други пут — са 50 дин. Ту је пресуду оснажило и начелство рудничко, решењем од 10-11-1906. П. Н. 10.847, и г. Министар унутр. дела, решењем од 25-1-1907. П. Н. 1223. Државни Савет по жалби Ј. К. против овог министровог решења, одлуком од 16-11-1908. Бр. 1127, огласио је себе ненадлежним за разматрање жалаба по предметима ове врсте. Разлози са којих је г. Министар унутр. дела оснажио решење начелства ови су:

„По овој жалби размотрио сам акте и жалбено решење, па сам нашао, да је исто на закону основано и ако жалилац има лично кафанско право, јер он са тим правом може упражњавати само кафанску радњу а не и механску, ма да се према § 14. уредбе о кафанама лична права задобијају по смислу § 17. уредбе о механама, пошто су то два различита права. Тако: механе примају на преноћишта и обиталиште путнике и госте, и механција је дужан да се стара о сигурности њиховој и њихових ствари, а кафане не могу служити за преноћиште и обиталиште путника и гостију, те по томе од механција се тражи и већа гаранција да може бити добар механција.“

Одбацивши жалбу Ј. К., као ненадлежној власти поднесу, *Државни Савет је уједно прећутао признао и то, да су по закону лично кафанско и лично механско право два разна права и да се са једним од ових права не могу радити обе врсте радње*, јер би, у противном, казна у овом случају била повреда раније стеченога права Ј. К. и Државни Савет би огласио себе надлежним за разматрање ове жалбе, према чл. 5. и 6. закона о уређењу Државног Савета у вези чл. 48 т. ч. закона о послов. реду у Држав. Савету, као што је, у сличној прилици, учинио у одлуци својој од 11-8-1906. год. Н. 5154, где је нашао, да је министровим решењем повређено право молиће, што јој се, с обзиром на законске прописе у решењу ниже власти на-

ведене, не даје лично механско право, па је зато и поништио то министрово решење. (В. Збирку одлука Државног Савета од Мил. Вукићевића — стр. 242. и 243). С. Ђ. Ђ.

УБИСТВО

(СА ГЛЕДИШТА ИСТРАГЕ)

(A. Thiénard.)

(СВРШЕТАК)

Али како се може, по којим знацима, познати да је оваква или онаква побуда за убиство? Тешко питање, за чије се решење не могу поставити апсолутна правила. Ипак би могли одговорити да су то у опште индикације, које се изводе из стања места и жртве, забележене у протоколу констатовања и лекарском извешћу, које, у вези са вешто вођеном истрагом о навикама, похођењу, изворима жртве, олакшавају ову детерминацију. Ако је побуда за убиство крађа, она ће се моћи да изведе из нереди који је констатован на стварима, обијањем брава, из нестанка повчаних бума, покретности за које се доказало да их је жртва имала у притежању у моменту смрти; међу тим ако су поједини делови тела жртве варварски осакаћени и у опште велико свирепство над жртвама извршено констатовано секцијом, показиваће да је побуда за злочин била мржња, завист, освета. Али треба бити врло опрезан при том, и не узети сувише буквално сличне знаке који, као и они што резултују из стања места, често варирају и могу бити удешени од стране учиниоца злочина у намери да заведу истрагу.

У осталом, листа разних побуда којима се може да покори један убица била би веома дугачка и много би је тешко било саставити. Узалуд ћемо се трудити да што потпуније саставимо ову листу; она је толико чудновата да се не може анализати и не допушта по некад никакву психолошку студију. Ласенора, Пранчинија, објашњавамо свирепосту, али како се може објаснити убица Павоану. Каква се побуда, може приписати дугачкој серији убистава која је починио „цак давилац“ који је тако дуго ужасавао у Енглеској, кварт Витешапел?

Кад је злочин убистава извршен заједно са злочином крађе, овај последњи злочин најчешће конституише побуду убистава; али није немогућа и противна хипотеза: једно убиство може да прати крађа па ипак да истом не буде побуда крађа; често се догађа да убица који убија своју жртву из какве чисто страсне побуде, смисли да је опљачка пошто јој је одузео живот.

Процена ових разних околности особито је деликатна; она тражи од истражника много мудрости и пипања. Предајући се темељној студији жртве, њених навика, њених сродничких, пријатељских, пословних или суседничких одношаја, њених средстава за живот и у опште њеног *modus-a vivendi*; прибирајући гла-

ове који циркулишу о њеној личности; прогледујући у тајну о њеним склоностима или њеној мржњи, лакомот према њеној имовини, коју она може да побуди, истражник ће моћи да успе да расветли побуду која је могла да руководи онога ко јој је одузео живот.

Није довољно споменути нејасно да се какво констатовано убиство везује за какву одређену побуду; треба такође изнети на видик ову побуду помоћу доказа и разних елемената које је истрага прибавила. Истражни судија треба дакле да групише међу собом и да споји у једну хармоничну целину разне околности које су у вези тако да порекло побуде, њена полазна тачка, рачуни, маневри убице буду јасно расветљени; једном речи да се ова побуда види као чиста, јасна, извесна, истинита све до момента извршења. На пример, ако би побуда за убиство била мржња, треба испитати време кад је почела да се манифестује од стране убице према жртви, и утврдити сукцесивне околности у којима је букнула, разговоре, акта, који показују жестину ове мржње у времену више или мање блиском злочину.

Исто тако, ако је побуда била крађа, не би било довољно показати *quantum* покрадене суме, покретну ствар где је била, трагове обијања или пењања који су нађени на месту извршења дела; истина сви су детаљи неопходно нужни, али они представљају само материјалну страну побуде, и дали би само непотпуно идеју о њој кад би били изоловани. Исто тако за потпуну манифестацију истине, важно је да се сазна за што је крађа била учињена и какве је намере имао њен извршилац чинећи је, употребу коју је учинио или коју је требао да учини од украдених предмета, да ли су они служили да задовоље његову склоност коцки, разврату, распуштености и т.д.; сви ови детаљи нашли би овде своје место; њихова је важност огромна на претресу; пороти обично добро долазе ова извешћа која јој откривају егзистенцију кривице, и руководе је у оцени кривичне одговорности кривчеве.

У истрази злочина у улици Сез, која је вођена као што се сећамо, противу Маршандона, убице г-ђе Корнет која га је била узела на два дана раније за свога собара, истражни судија не ограничава се да утврди материјалним околностима његовог извршења, да је побуда за овај злочин крађа; он нам приказује још одношаје убице са његовом метресом Јованком Блен, којој је Маршандон дао за неколико месеци суму од двадесет и једну хиљаду динара, прибављену разним крађама по чији га прохтеви, који су увек бивали све ваћи, најзад воде на губилиште!

Chercher la femme! каже једна стара пословица: она је овде страшна истина. Жена која је инспирисала појету толиким дирљивим и бесмртним делима, такође је жалосним контрастом, честа инспираторка убиства. Ако то није она, оно лице које напада, у њено име, за њу, за задовољење њених луксузних укуса и њеног уживања, нападнута је

жртва. У самом моменту кад пишемо ове врсте, један бедник који се не може позивати за извињење на рђаво васпитање, и који припада једном реду у коме су принципи части традиционални и религиозно поштовани, жртвује за љубав од ових гадних креатура, егзистенцију своје сопствене добротворке! (*B. Gazette des tribunaux* од 27. фебруара 1892).

Ако је истина да се идеја злочина не рађа спонтано у мозгу убице и да је она већином само плод порочног васпитања, рђавог онхођења и неуредне егзистенције, није без користи у истрази убиства, да истражни судија који приступа овој истрази, баца дуг поглед у натраг на прошлост одривљеног, на његово детињство, на његову фамилију, на друштвену средину у којој је растао и у којој је живео, тако да ова студија буде увод оној која се тиче самог злочина. Тако схваћена студија побуде представља највећу философску важност; благодарећи њој најкарактеристичније црте моралне физиономије убице, оне црте на којима се вреди највише задржати, најбоље су расветљене; откривају нам се најинтимније тајне његовог бића и познавајући његове потребе, утицаје који га побуђују; наклоности које њиме владају, једном речи познавајући у убици човека, лакше нам је проценити његово дело, и казну коју заслужује!

с француског,
Милош М. Станојевић,
судија.

КРИМИНАЛИСТИЧНИ ИНСТИТУТИ

од д-ра Ханса Гроса

Може се без икакве сумње тврдити, да је се криминалистика уздигла на степен самосталне дисциплине и да је заузела научни положај; само се још тражи област, у којој она има даље да ради, и школе, на којима ће се учити и усавршавати. Криминалистика представља природно-научни елемент у кривичном праву; шта она зна, шта она испитује и хоће да пронађе, чему она учи, то све почива на егзактном земљишту покушаја, експеримента и истраживања; реалне кривичнога права у најширем смислу, јесу објекти њених истраживања и њених радњи, они изазивају потребу прераде природно научне методе, а то опет захтева скупљање, истраживање, упоређивање, покушаје и показивања. Ово последње даје обележје начину њеног учења, које се не састоји само у предавању, већ се мора огледати и у демонтовању, а ово изазива потребу нарочитих института.

Напредак свију наука датира се од дана, када су од чистог студовања прешле у лабораторијуме, да докажу факт, да се раније не могу научити само из књиге, већ и на опитима; то је био једини узрок огромног напретка свију егзактних дисциплина.

Што се тиче криминалистике и њенога круга рада најважније је дати му остварљиву форму са утврђеним, фиксираним програмом. Пре свега, обрађивање саме дисциплине мора се оставити универзитету; ту се има разумети само научна обрада, предавања и озбиљна студија. Практичан рад у животу захтева много времена и много муке; као што је медицинско студовање и истраживање скопчано са наставом на универзитету, тако је исто и са студовањем и истраживањем у области права. Да је за стварање таквих средстава за образовање мало муке потребно, неоправдано је тврдити; сама природа ствари указује на то, да је установљење Института за Криминалистику компликовано и да захтева пространа знања и искуства у разним правцима.

Главни циљ целе установе треба да буде потпомагање и поткрепљивање тенденција кривичнога права; томе главном циљу имале би да послуже резултанте оних појединих особених циљева, које имају поједини одељци Института, сваки за себе и један другог помажући. Мишљења смо, да би Криминалистички Институт морао имати ових пет разних одељака:

I. Криминални музеум

Криминални музеум захтева највише простора и највише труда, и за то мора бити реална средишна тачка целе установе, око које ће се остали одељци груписати.

Како треба основати и поделити криминални музеум и шта све треба он да има писали смо најпре у *Liszt'schen Zeitschrift f. d. g. Strafrechtswissenschaften*, XIV. Bd., 1. Heft, S. 13. Доцније смо (in XVI. Bd., 1. Heft, S. 74. derselben Zeitschrift) излагали практично извођење те идеје, нарочито у погледу оснивања, уређења и садржине криминалног музеума у Грацу, износећи, какав је систем примењен, који су објекти набављени и описани, и какав је сав канцеларијски и манипулациони систем целога организма у музеуму. Од тада је прошло доста времена, те су се могле извршити пробе у целом уређењу и могло је се доказати, да ли су се испунила сва очекивања. Ова ће искуства најбоље послужити онима, који мисле стварати установе ове врсте.

Пре свега морамо утврдити, да је потцењивана потреба у радној снази за рад у музеуму. Ни у ком случају није довољан један манипулант или писар за обављање послова у музеуму. Пријем приспелих ствари, надзиравање при распакивању и чишћењу њиховом захтева доста времена; за тим долази испитивање ствари и одлучивање, да ли су за музеум или их треба вратити пошиљаоцу. У првом случају морају се завести у деловодни протокол, у инвентар и у каталог са цедуљицама; морају се начинити етикете, потврдити пријем и све то развести. Све то захтева и времена и поверења, које се не може поклонити само једном манипуланту. Но с тиме још није све свршено. Поставаљање самих ствари у салу музеума захтева такође предостројност

и пажљивости: ни у ком случају не сме напасти прашина по стварима и за то треба имати довољно послуге; али с једне стране има опет много објеката, који су подложни лакој разбијању или су врло фини (на пр. приљубњена је коса за какво оруђе, или има крвних мрља на ком предмету, или су какве друге ситнице, које су важне за сам објекат), а с друге стране сама ствар може имати по себи такве вредности, да не треба да буде изложена целом свету на углед; такве се ствари чувају на нарочитом месту и служе само као наставно средство — у кратко речено, сам директор из музеума позван је за многе објекте да их својом руком доводи у ред у самом музеуму, па да их чак и чисти.

Кореспонденција у погледу примљених ствари, за тим узајмљених или враћених, одузима врло много времена, те то треба имати у виду. Али, на жалост, морамо констатовати, да су добровољне пошиљке ствари за криминални музеум врло ретке, и ако су судови добили потребна наређења за то, као и о остала надлештва. По правилу, музеум се обогађује највише, кад сама његова управа сазна за какво дело у коме мора бити чега интересантнога, па пише и тражи предмете, који су били од важности по истрагу и кривично дело. Исто је тако и са пошиљкама оних ствари, које су најпре морале бити справљене, и то с трудом (вештачки трагови ногу, отисци папиларних линија, крвни трагови, нарочито справљене и чињене повреде на таблама од стакла и другим објектима, у кратко, пробе, које су чињене под извесним околностима, да би послужиле ради упоређења, ако је у истрази један или други моменат непознат). Што је најважније, ово двоје и јесте главни и саставни део музеума, па ипак тако тешко иде са прибирањем тога материјала.

Ово смо хтели нарочито да нагласимо, не би ли се нашим искуством користиле млађе криминалисте, које се носе мишљу за оснивањем нових музеума, те да би знали, са каквим препрекама имају да рачунају. Добра је ствар, што се може констатовати, да је код млађих криминалиста врло јака воља за овим послом. Млађа генерација није устукнула пред напорним радом; на против, она је ободрена успесима, које је ова природнонаучна, егзактна метода свуда показала. Интересовање будућих криминалиста врло је живо у погледу ове установе, пошто су увидели, да студије ове врсте не повећавају рад већ га олакшавају, осветљавају и чине сигурнијим; за то се радо одају томе труду, који им, разуме се, доноси брза успеха.

Што се тиче начина установљења једнога криминалнога музеума треба још поменути, да готово све објекте ваља држати у закључаним стакленим орманима, тако да је могуће студовање и без присуства старешине музеума. У Грацу је учињена огромна погрешка приликом установљења криминалнога музеума; један нарочити круг није био довољан, те је цела збирка морала бити смештена и закључана у дрвене ормане, који су ста-

јали у коридорима судским. Коридори су истина били широки, видни и зими топли, али су по њима непрекидно слуге, парничари или друга публика, тако да је свако објашњавање и предавање било узнемирано; држање отворених ормана било је са овим искључено. Може се и помислити, како је било тешко често отварање и закључавање ормана, а и вађење појединих предмета, што је такође и за саме објекте штетно.

Најправилније је, да се криминални музеум постави у више видних сала, с тим, да објекти делом буду слободно обешени о зид (на пр. оружје, оруђе и т. д.), делом да буду у стакленим орманима или под звонима, а делом у стаклу и оквиру (отровне биљке, цртежи, фалсификати и т. д.) обешени по зидовима.

Није потребно имати штампан каталог за посетиоце, пошто би морала бити честа нова издања. За управу музеума довољан је деловодник, дневник, каталог са цедуљицама и фасцикула са описивањима. За посетиоце мора се поред сваког објекта начинити једна цедуља, која ће садржавати тачан значај и стварност дотичнога предмета. Ако је све то тако уређено, гледалац може све видети и о свему се поучити, и ако нема увек кога поред себе да му даје обавештења. Управник музеума може тада радити у самом музеуму или где у близини, те, по потреби, давати нарочита обавештења и износити нарочите предмете који нису за ширу јавност.

II. Лабораториум

У директној вези са криминалним музеумом мора стајати један лабораториум у циљу криминалистике. Он мора имати одређен обим, и ни у ком случају не сме служити томе, да лиферује радове, који спадају у делокруг туђег рада, на пр. судскога лекара, хемичара, физичара, микроскопичара и т. д.

Његов је циљ многострук: објективан и субјективан.

1. Објективан

а) Справљање пробних и упоредних објеката за музеум; на пр. најразноврснији отисци и утисци ногу, крвне мрље на разноврсним подлогама, папиларне линије, скице, крокирања, теренски цртежи; за тим повреде на свима могућим објектима ради срањивања, реконструкциони радови на поцепаним, изгорелим, нагорелим или иначе руинираним хартијама и т. д.

б) Вежбање студената у справљању и раду са тим предметима (узимање отисака, конзервисање и примена свију могућих трагова, скицирање, реконструкције и т. д.); радови, који том приликом необично добро испадну, узимају се за категорију под а).

в) Израда извесних материјала у конкретним случајевима (види тачку V „криминалистичке станице“).

г) Студовање објеката, које су стручњаци израдили на разне начине.

Као што помену смо, криминалиста ни у ком случају не сме залутати у туђу

област; али за то такође мора знати, шта све ради стручњак, шта су и какве су његове основе у раду и о чему он има да да своју реч. Не зна ли то правник, онда је бесмислено ако пита што стручњака и ако његово мишљење узме за основу на којој доноси пресуду.

(свршиће се)

Доб. В. Важић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ЈЕВРЕЈСКА ЛАМПА

(наставак)

— Зар нема овде степеница за послугу?

— Не.

Ганимар рече Холмсу:

— Најпростије је да ја останем пред вратима Липеновим, док ви потражите комесара полиције из улице Дмур. Ја ћу вам написати неколико речи.

Холмс примети!

— Али ако он побегне за то време?

— Па ја сам овде!...

— Један против једног, борба је са њим неједнака.

— Не могу ваљда да разбијам његов стан; на то немам права, нарочито ноћу.

Холмс подиже рамена.

— Кад будете ухватили Липена, нико вам неће замерити због начина на који сте га ухватили. У осталом, шта! само треба зазвонити, па ћемо видети шта ће се догодити.

Они се попеше и дођоше до врата на којима беше дупла брава. Ганимар зазвони.

Никакав одзив. Он понова зазвони. Нико.

— Уђимо, прошапта Холмс.

— Да уђемо.

Међутим, они остадоше као укупани са неодлучним изразом на лицу, као људи који се устежу оног момента кад им ваља извршити одлучан акт, тако се и они плашише и изгледаше им немогуће, да се Арсен Липен налази овде, тако близу њих и иза ових слабих врата, која би један удар песнице оборно. И један и други познаваху врло добро ђаволску особу, па им се за то и чинило невероватно да ће се она дати тако глупо ухватити. Не, не, по хиљаду пута не, Липен више није овде. Суседним кућама, крововима, излазима већ добро удешеним он се без сумње спасао и још једном више наћи ће се само на његову сенку.

Обојица задрхташе. Једна неприметна ларма, која долажаше с друге стране врата, поремети им ћутање. Холмс и Ганимар осећаху и беху сигурни да је Липен ипак ту, иза ових слабих врата и да све слуша и чује.

Шта да се ради? Ситуација беше трагична. И ма да ови стари, испечени по-

лицајци беху хладнокрвни, ипак њихово узбуђење беше тако силно, да уображавају да ће добити лупање срца.

Погледом ока Ганимар се договори са Холмсом и снажним ударом песнице поремети врата.

Овога се пута зачу један слободан корак са друге стране.

Ганимар задржа врата, која Холмс својим раменом сруши, и обојица журнуше унутра, али изненада застадоше. У судној соби одјекну један пуцањ, а за тим и други, после чега се чу како једно тело пада.

Кад уђоше у ову собу, они видеше опружена човека, чије лице беше пало на мрамор камина. Још један грчевити покрет, и револвер му испале из руке.

Ганимар се саже и окрете главу мртваца, покривену крвљу, која липташе из две широке ране, једне на образу, а друге на слепом оку.

— Не може се познати, прошанта Ганимар.

— Наравно! додаће Холмс, то није он.

— Од куда знате, кад га нисте ни погледали?

Енглез се насмеја:

— Мислите ли ви да је Арсен Липен човек који се тек тако убија?

— Међутим ми смо веровали да смо га на пољу познали...

— Ми смо веровали зато што смо хтели веровати, пошто непрестанце мислимо на тога човека.

— Дакле, овај је овде један од његових саучесника.

— Саучесници Арсена Липена не убијају се.

— Дакле, који је овај?

— Они претресосе леш. У једном џепу Шерлок Холмс нађе празан потес, у другом џепу Ганимар нађе неколико наполеона. На вешу и оделу не беху никакви знаци.

По куферима, — један велики куфер и две ручне торбе, — ништа друго сем веша, а на камину један пакет новина. Ганимар разви и виде да се у свима њима говори о крађи јеврејске лампе.

Ганимар и Холмс се повукоше и читав сахат по томе незнањаху ништа односно чудновате личности, која се услед њихове интервенције убила.

Ко беше ово? Зашто се уби? Какве је везе имао са крађом јеврејске лампе? Ко га је пратио за време његове шетње? Толико питања компликованих... Толико мистерија....

* * *

Шерлок Холмс леже врло нерасположен. Пошто се пробудио он доби депешу ове садржине.

„Арсен Липен има част да вас извести о својој трагичној смрти у личности господина Бресона, и моли вас да узмете саучешћа приликом сахране у четвртак 25. јуна која ће бити о државном трошку.“

(наставиће се)

с француског
Милутин Т. Марковић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине биновачке, актом својим Бр. 283, пита:

„Једно лице из ове општине, дугује каси ове општине извесну суму новаца, за коју је осуђено пресудом и ова извршном постала. Па како се наплата овога дуга није могла од главног дужника, услед немаштине по уверењу надлежног суда извршити, то је тужен јемац овога дужника те је и овај такође осуђен другом пресудом.

Али како је јемац умро пре 18 година, то су његови наследници изјавили незадовољство противу поменуте пресуде, и надлежни првостепени суд ову је пресуду поништио са потписом једнога судије а из разлога изложених у § 840. грађ. зак. јер истина је јемац потписао облигацију као јемац и платац до исплате целога дуга, али општина није обезбедила ово своје потраживање нити је јемац дао ручне залог.

Моли се уредништво за обавештење.

1. Ко је крив за то, што није тражена обезбеда за горње потраживање, на имање дужника и јемца.

2. Ко је крив што није тражена наплата од јемца у времену предвиђеном у § 840. грађ. зак. имајући на уму и распис господина Министра финансија од 9. јуна пр. год. Пр.Бр. 1848.

За оба ова случаја коме се имају, и који има право одговорна лица тужити за накнаду ове штете.

Моли се уредништво, да овај одговор одштампа у једном од наредних бројева свога листа.“

— На ово питање одговарамо:

По Височајшој уредби од 22. јула 1855. год. ВБр. 801, и оној од 16. априла 1860. године В№ 1085 (Полицијски Зборник стр. 361), општински новац издаје се под интерес на два начина.

Тако, суме до 200 динара закључно, могу се давати без интабулације на јемство једнога или два добра и сигурна грађанина, али само у року за годину дана.

По истеку тога рока мора се дуг вратити, или да се узме нова обвеза за годину дана, ако су јемци сигурни.

Веће суме од 200 динара, могу се давати само са обезбедом — интабулација на добра дужникова.

Према овоме, ако је сума, о којој је реч у предњем питању суда, испод 200 динара, онда у првоме реду одговарају они општински часници, који су се закли приликом рока исплате облигације, на нису наплатили дуг нити га прописно обезбедили, а за њима и сви они остали, на којима је такође лежала дужност да наплату изврше било од јемца, све докле није наступио моменат, да јемци испадну из обвезе.

Ако је сума већа од 200 динара, па је издата без интабулације, онда су од-

говорни они часници, који су издали новац без обезбеђења.

Наравно да одговорност носе и они, који о року нису тражили наплату главнице или интереса, као и сви они, чијом је немарношћу општина доведена до оштете, што се може изнаћи имајући пред собом исправу и време службовања појединих часника.

Тужба за накнаду штете подиже се првостепеном суду ако је ова већа од 200 динара, а општинском ако је мања.

Тужбу треба да подигне општински пуномоћник, ако га општина има, а ако га нема, треба да га избере.

Ако сам пуномоћник није стручно лице, треба да тражи помоћ јавних правозаступника, како би се избегла штета невештим вођењем спора.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Живка П. Данића, из Великог Села, који је 13. пр. м-ца отпутовао за Параћин, па се до данас још није вратио својој кући и за кога се држи да је опљачкан, па за тим убијен, тражи начелник среза пожаревачког. Живко је стар 45 година, малог раста, црне браде и бркова, у опште приномањаст, палац му на десној руци ампутиран; на ногама има опанке, а на глави шубару. Позивају се све полицијске и општинске власти да Живка живо потраже у својим домаћима и о резултату известе поменутог начелника среског с позивом на депешу Бр. 9675.

Василија Камидорца, родом из села Миљанице, бившег момка Народне Банке, који је пре извесног времена отумарао од своје куће, са већом сумом новаца, и за кога се мисли да је убијен, тражи начелник среза жичког. Василије је стар 60 година, средњег раста, у опште плав, смеђих бркова, смеђе косе, по телу жућкаст, у оделу грађанском, на ногама има ципеле, а на глави црн шешир од штофа. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и о проналаску известе поменутог начелника с позивом на акт Бр. 6133.

Јована — Јоцу Вишацког, келнера из онице, који је пре извесног времена отумарао од своје куће, тражи начелство округа ваљевског. Јован је стар 40 година. Позивају се све полицијске и општинске власти да га у својим домаћима живо потраже и о резултату известе поменутог начелства с позивом на акт Бр. 2136.

Велисава сина Димитрија Костића, из Мајура, који је као душевно болестан отумарао 4. ов. м-ца тражи начелник среза беличког. Велисав је стар 22 год., омален, црномањаст, сакат у леву руку и ногу. Позивају се све полицијске и општинске власти, да Велисава потраже у својим домаћима, па о резултату трагања да известе поменутог среског начелника с позивом на депешу Бр. 8028.

Стевана Дедића, радника обућарског из Београда, тражи квартал палилулски актом Бр. 4014, ради издржавања једнодневнoг затвора. Пронађеног треба спровести поменутом кварту.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Вјекослав Најпар, по занимању браварски капа, родом из Сотина у Аустро-Угарској решењем Управе града Београда Бр. 15610, прогнат је на свагда у Аустро-Угарску 7. тек м-ца, по издржању двогодишње робије, на коју

а поред тога приликом претреса његовог стана нађено је много крадених ствари.

Милош је стар 33 године, средњег раста, очију угаситих, косе и бркова смеђих, обичне развијености, у лицу приомањаст, од одела има на себи црн гуњ и чакшире, на глави шајкачу а на ногама опанке. Од особе-

својим домаћинима потраже, а нарочито треба обратити пажњу на бив. робијаше и познате јатаке, и у случају проналаска треба га стражарно спровести начелнику среза хомољског с позивом на депешу Бр. 3816.

је био осуђен пресудом првостепеног суда за град Београд Бр. 36770/1906. год. због опасне крађе.

Вјекослав има 29 год., висок је 1 м. 69, косе смеђе, очију плавих; од особених знакова има: а) брадавицу у величини пшеничног зрна на левој сиси, и б) брадавицу у величини зрна од пасуља за 6 см. испод десне сисе. Ако би покушао да се врати у Србију, треба га казнити за повраћај из прогонства.

ПОТЕРЕ

Милош Филиповић, бив. робијаш, родом из села Близнака, још 1. овог месеца наору-

них знакова има: а) белегу од посекотине, у облику праве линије, правца косог величине 2 см., за 2 см. испод првог зглоба левог кажипрета, на страни пестеријорној; б) десни кажипрет у другом зглобу задебљао; в) ожиљак од ране, неправилног облика, величине 1 см., за 3 см. изнад средине десне обрве; г) ожиљак од ране, неправилног облика, величине 1 см., на спољњем углу десног ока; д) ожиљак од ране, неправилног облика, величине 2·5/1 см. за 5·5 см. изнад горње ивице левог уха. Пресудом пожаревачког првостепеног суда од 17. септембра 1898. године Бр. 28201, осуђен је на двадесет година робије у тешком окову због разбојништва и крађе. Са осуде је пуштен 12. октобра 1907. године, Милош је врло опасан разбојник, склон је вршењу свију казни-

жан са пушком «Кокиног» система одметнуо је се испод власти у намери да чини казнима дела. Имао је да одговара за једну паљевину

мих дела, а као осуђеник бегло је са осуде и у бегству провео 29 дана. Позивају се све полицијске и општинске власти да га живо у

Марко Маринковић, Циганин из села Грушића, среза поцерског, стављен је под истрагу и притвор због више крађа стоке, али још није пронађен, пошто је по извршењу дела одмах побегао. Марко је стар 25 година, омаљен, у лицу приомањаст, кад говори по мало замуцкује. Позивају се све полицијске и општинске власти да га живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза поцерског с позивом на депешу Бр. 3838.

Милутин Николић, земљоделац родом из села Брачина, среза ражањског, 4. овог месеца убио је из пушке Мишу Илића, земљодел., и Брачина, и по извршењу дела одмах побегао. Милутин је стар 25 година, средњег раста, добро развијен, у лицу плав, косе риђе, носав. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза ражањског с позивом на депешу Бр. 4165.

НАЂЕН ЛЕШ

5. овог месеца нађен је убијен један човек у једној колеби, у атару општине лукавачке, среза колубарског округа београдског, а на путу између Лазареваца и Аранђеловца, чија идентичност још није утврђена. Непознати је стар 55—60 година, у лицу плав, косе седе, кратких седих бркова, сувоњав; од одела има на себи гуњ и чакшире од сукна, памуклију од швајцарске ћитајке, кошуљу од жутог памука са порупчићима на прсима, на ногама има беле подвезнице, пресне опанке од свињске коже преплетене опутом, на глави црну шубару. Поред осталих ствари код њега је нађена и једна мала, црвена, вунена торба. По свему изгледа да је убијени из округа крагујевачког. Како идентичност овог лица још није утврђена, то се обраћа пажња свима полицијским и општинским властима да потраже фамилију овог непознатог лица, а у исто време да потраже и убице, па о резултату трагања да известе начелника среза колубарског округа београдског с позивом на депешу Бр. 5387.

КРАЂА СТОКЕ

Ноћу између 26. и 27. пр. м-ца непознати крађивци украли су два вола Живадицу Мијатовићу, земљод. из Брестова, среза деспотовачког. Оба су вола матора по пет година, један је длаке црно-беле, шарен, и биковит, други је длаке плаве, без роваша. Крађивци су одвели волове ка варошици Свилајци. Акт начелника среза деспотовачког Бр. 4639.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову покрају.